

ZESPÓŁ SZKÓŁ W ŁUKAWCU

WYMAGANIA EDUKACYJNE
niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych
śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych

FIZYKA
KLASY VII–VIII

Rok szkolny 2026/2027

Wojciech Hałucha

1. Podstawa opracowania i zakres dokumentu

Dokument określa wymagania edukacyjne z fizyki dla klas VII–VIII szkoły podstawowej oraz zasady bieżącego oceniania, klasyfikowania i dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia.

W roku szkolnym 2026/2027 nowa podstawa programowa szkoły podstawowej, wprowadzana od 1 września 2026 r., obejmuje klasy I i IV. W klasach VII–VIII fizyka jest zatem realizowana według dotychczasowej podstawy programowej właściwej dla tych klas. Treści przedmiotowe w niniejszym dokumencie zachowują ten zakres, natomiast zasady oceniania zostały zaktualizowane do przepisów obowiązujących od 1 września 2026 r.

Podstawę stanowią w szczególności: ustawa o systemie oświaty w zakresie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów; rozporządzenie w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych wraz ze zmianami obowiązującymi od 1 września 2026 r.; właściwa podstawa programowa fizyki dla szkoły podstawowej; statut Zespołu Szkół w Łukawcu oraz realizowany program nauczania.

2. Cele oceniania i ogólne zasady

- Ocenę są jawne. Nauczyciel przekazuje uczniowi informację o jego osiągnięciach, postępach oraz o tym, co i w jaki sposób powinien poprawić.
- Ocenianie bieżące służy rozpoznawaniu poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wiadomości i umiejętności w odniesieniu do wymagań podstawy programowej i realizowanego programu nauczania.
- Na początku roku szkolnego uczniowie i ich rodzice są informowani o wymaganiach edukacyjnych, sposobach sprawdzania osiągnięć oraz warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej – zgodnie ze statutem szkoły.
- Sprawdziany obejmujące większą partię materiału są zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem i odnotowywane w dzienniku elektronicznym. Kartkówki mogą obejmować bieżący materiał i mogą być przeprowadzane bez wcześniejszej zapowiedzi, o ile statut szkoły nie stanowi inaczej.
- Uczeń nieobecny na obowiązkowej formie sprawdzania wiadomości ustala z nauczycielem termin jej zaliczenia. Zasady poprawiania ocen bieżących stosuje się zgodnie ze statutem szkoły i ustaleniami przedmiotowymi podanymi uczniom na początku roku.
- Ocena śródroczna i roczna nie jest prostą średnią arytmetyczną ocen bieżących. Wynika z rozpoznanego poziomu i postępów ucznia w opanowaniu wymagań edukacyjnych.
- W klasach VII–VIII nie zadaje się praktyczno-technicznych prac domowych. Pisemna praca domowa może być zadana w celu utrwalania, rozwijania lub praktycznego stosowania treści zrealizowanych na zajęciach; jest nieobowiązkowa i nie ustala się z niej oceny. Każda wykonana pisemna praca domowa jest sprawdzana i uczeń otrzymuje informację zwrotną. Ewentualny wpływ systematycznego wykonywania takich prac na podwyższenie rocznej oceny może być stosowany wyłącznie wtedy, gdy przewiduje to statut szkoły.
- Przy ustalaniu oceny nauczyciel uwzględnia dostosowania wynikające z opinii lub orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz rozpoznanych indywidualnych potrzeb ucznia.

3. Formy sprawdzania osiągnięć

- sprawdziany i testy podsumowujące dział lub większą partię materiału;
- kartkówki z bieżących wiadomości i umiejętności;
- odpowiedzi ustne;
- zadania obliczeniowe, problemowe i interpretacja wykresów, tabel, schematów oraz danych pomiarowych;
- doświadczenia, obserwacje i pomiary wykonywane indywidualnie lub zespołowo, wraz z opisem przebiegu, analizą wyników i wnioskowaniem;
- aktywność na lekcji, praca z materiałem źródłowym, prezentowanie rozumowania i poprawne posługiwanie się językiem fizycznym;
- projekty lub inne prace wykonywane podczas zajęć, jeżeli wynikają z realizowanego programu.

4. Ogólne kryteria ocen klasyfikacyjnych

Ocena	Ogólna charakterystyka wymagań
Niedostateczny (1)	Uczeń nie opanował wymagań koniecznych w stopniu pozwalającym na dalsze zdobywanie wiadomości i umiejętności; mimo wsparcia nie wykonuje typowych, prostych zadań dotyczących podstawowych treści programu.
Dopuszczający (2)	Uczeń rozpoznaje podstawowe zjawiska i wielkości fizyczne, zna najważniejsze jednostki i prawa, wykonuje proste pomiary i zadania według wzoru lub instrukcji, często z pomocą nauczyciela.
Dostateczny (3)	Uczeń opanował podstawowe wiadomości i umiejętności, samodzielnie wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu złożoności, odczytuje dane z tabel i wykresów, stosuje podstawowe wzory i opisuje proste doświadczenia.
Dobry (4)	Uczeń poprawnie stosuje prawa i zależności fizyczne w typowych i częściowo nowych sytuacjach, przekształca proste wzory, interpretuje wykresy, planuje proste pomiary i doświadczenia oraz uzasadnia wnioski.
Bardzo dobry (5)	Uczeń sprawnie i samodzielnie posługuje się wiadomościami i umiejętnościami określonymi w programie, rozwiązuje zadania problemowe, analizuje doświadczenia i dane, łączy wiadomości z różnych działów oraz poprawnie argumentuje.
Celujący (6)	Uczeń w pełni i swobodnie stosuje wymagania programowe w sytuacjach nietypowych i problemowych, samodzielnie dobiera strategie rozwiązania, krytycznie analizuje dane i źródła, projektuje lub modyfikuje doświadczenia oraz formułuje trafne, dobrze uzasadnione wnioski. Ocena celująca nie wymaga treści wykraczających poza podstawę programową.

5. Dostosowanie wymagań edukacyjnych

Dostosowanie nie polega na automatycznym obniżeniu wymagań programowych, lecz na takim doborze metod, form, czasu pracy, sposobu komunikowania poleceń i sprawdzania osiągnięć, aby uczeń mógł wykazać rzeczywisty poziom opanowania wiadomości i umiejętności. Zakres dostosowania wynika z opinii/orzeczenia, ustaleń zespołu oraz bieżącego rozpoznania potrzeb ucznia.

- dzielenie złożonych poleceń i zadań na krótsze etapy; upewnianie się, że polecenie zostało zrozumiane;
- wydłużenie czasu pracy, ograniczenie liczby jednoczesnych bodźców, możliwość krótkich przerw oraz pomoc w organizacji pracy – stosownie do potrzeb;
- częstsze wykorzystywanie schematów, rysunków, modeli, tabel, doświadczeń i innych pomocy wizualnych;
- w przypadku specyficznych trudności w uczeniu się – ocenianie przede wszystkim poprawności rozumowania fizycznego, doboru metody i rozumienia zależności, z uwzględnieniem charakteru trudności w zapisie;
- w przypadku trudności grafomotorycznych – możliwość pisania drukiem, na komputerze albo uzupełnienia nieczytelnego zapisu odpowiedzi ustną, jeśli jest to zgodne z zaleceniami;
- w przypadku trudności słuchowych – zapewnienie odpowiedniego miejsca, dobrej widoczności nauczyciela, ograniczenie hałasu, wsparcie zapisem i materiałem wizualnym oraz sprawdzanie rozumienia poleceń;
- w przypadku trudności z koncentracją – jasna struktura lekcji, krótkie instrukcje, etapowanie pracy, wskazywanie informacji kluczowych i częste angażowanie ucznia w tok zajęć;
- stosowanie innych dostosowań wskazanych w dokumentacji ucznia, z zachowaniem wymagań podstawy programowej.

6. Wymagania szczegółowe – klasa VII

Wymagania mają charakter narastający: osiągnięcie wyższej oceny zakłada opanowanie wymagań przypisanych ocenom niższym.

1. Pomiary i opis wielkości fizycznych

Ocena	Uczeń:
-------	--------

Dopuszczający (2)	rozpoznaje podstawowe przyrządy pomiarowe, odczytuje wskazania i jednostki; wykonuje proste pomiary długości, czasu, masy, temperatury i siły
Dostateczny (3)	określa zakres i działkę elementarną przyrządu, przelicza podstawowe jednostki, oblicza średnią z pomiarów, oblicza gęstość i ciśnienie w prostych sytuacjach
Dobry (4)	dobiera przyrząd do pomiaru, szacuje niepewność, przekształca proste wzory na gęstość i ciśnienie, sporządza wykres zależności
Bardzo dobry (5)	analizuje niepewności i wyniki pomiarów, interpretuje zależności na wykresach, planuje pomiar pośredni i uzasadnia dobór metody
Celujący (6)	samodzielnie projektuje procedurę pomiarową, ocenia jakość danych i źródła błędów, porównuje metody oraz formułuje uzasadnione wnioski

2. Właściwości materii i budowa cząsteczkowa

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozdziela stany skupienia, podaje przykłady zmian stanu skupienia i zjawiska dyfuzji
Dostateczny (3)	opisuje właściwości ciał stałych, cieczy i gazów, rozpoznaje topnienie, krzepnięcie, parowanie, skraplanie, sublimację i resublimację
Dobry (4)	wyjaśnia zjawiska z użyciem modelu cząsteczkowego, opisuje napięcie powierzchniowe i rozszerzalność temperaturową
Bardzo dobry (5)	łączy temperaturę z ruchem cząsteczek, wyjaśnia anomalną rozszerzalność wody, siły spójności i przylegania oraz zmiany ciśnienia gazu
Celujący (6)	analizuje nietypowe przykłady zjawisk cząsteczkowych, dobiera model wyjaśniający i krytycznie ocenia jego ograniczenia

3. Ruch i jego opis

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozdziela tor, drogę, czas i szybkość; rozpoznaje ruch jednostajny, przyspieszony i opóźniony
Dostateczny (3)	oblicza szybkość średnią i wielkość ze wzoru $v=s/t$; odczytuje dane z prostych wykresów $s(t)$ i $v(t)$
Dobry (4)	przelicza km/h i m/s, opisuje prędkość jako wielkość wektorową, oblicza przyspieszenie i sporządza wykresy
Bardzo dobry (5)	interpretuje wykresy ruchu, przekształca wzory, rozwiązuje wieloetapowe zadania dotyczące ruchu jednostajnego i zmiennego
Celujący (6)	samodzielnie modeluje ruch na podstawie danych, dobiera reprezentację graficzną i algebraiczną oraz ocenia realność wyniku

4. Siły w przyrodzie i dynamika

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje podstawowe oddziaływania, siłę ciężkości, sprężystości, tarcia, oporu i wyporu; zna jakościowo zasady dynamiki
Dostateczny (3)	wyznacza wypadkową sił współliniowych, stosuje $F=ma$ i $F_c=mg$ w prostych zadaniach, opisuje prawo Pascala i Archimedes
Dobry (4)	analizuje równowagę sił, wyjaśnia bezwładność i odrzut, oblicza ciśnienie hydrostatyczne i siłę wyporu
Bardzo dobry (5)	rozwiązuje zadania łączące zasady dynamiki, tarcie, ciśnienie i wypór; analizuje doświadczenia i zależności między wielkościami
Celujący (6)	samodzielnie dobiera układ sił i model do sytuacji problemowej, weryfikuje wynik fizycznie i uzasadnia przyjęte założenia

5. Praca, moc i energia mechaniczna

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje sytuacje, w których wykonywana jest praca; zna

	jednostki pracy, mocy i energii oraz przykłady energii kinetycznej i potencjalnej
Dostateczny (3)	oblicza pracę $W=Fs$, moc $P=W/t$ oraz energię potencjalną w prostych sytuacjach
Dobry (4)	oblicza energię kinetyczną i potencjalną, przekształca wzory i opisuje przemiany energii
Bardzo dobry (5)	stosuje zasadę zachowania energii mechanicznej w zadaniach i analizuje sprawność urządzeń
Celujący (6)	rozwiązuje złożone problemy energetyczne, wskazuje ograniczenia modeli i ocenia straty energii oraz sprawność układu

7. Wymagania szczegółowe – klasa VIII

Wymagania mają charakter narastający: osiągnięcie wyższej oceny zakłada opanowanie wymagań przypisanych ocenom niższym.

1. Energia wewnętrzna i zjawiska cieplne

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje sposoby przekazywania energii, przewodniki i izolatory ciepła oraz podstawowe przemiany fazowe
Dostateczny (3)	opisuje przewodnictwo, konwekcję, równowagę termiczną oraz zmiany energii wewnętrznej
Dobry (4)	analizuje topnienie, parowanie i wrzenie; korzysta z danych o ciepłach właściwym, topnienia i parowania w typowych zadaniach
Bardzo dobry (5)	stosuje bilans energetyczny i pierwszą zasadę termodynamiki jakościowo, interpretuje wykresy przemian cieplnych
Celujący (6)	samodzielnie analizuje wieloetapowe procesy cieplne, dobiera dane i model oraz ocenia poprawność wyniku

2. Drgania i fale mechaniczne. Dźwięk

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje ruch drgający, zna pojęcia amplitudy, okresu i częstotliwości oraz przykłady źródeł dźwięku
Dostateczny (3)	oblicza częstotliwość i okres, opisuje falę oraz zależność wysokości dźwięku od częstotliwości
Dobry (4)	interpretuje wykresy drgań, wyznacza okres doświadczalnie, opisuje infradźwięki i ultradźwięki
Bardzo dobry (5)	analizuje przemiany energii w drganiach i zależności opisujące fale oraz interpretuje oscylogramy
Celujący (6)	projektuje analizę drgań lub dźwięku, krytycznie interpretuje dane pomiarowe i uzasadnia wnioski

3. Elektrostatyka

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje elektryzowanie przez tarcie i dotyk, ładunki dodatnie i ujemne oraz przewodniki i izolatory
Dostateczny (3)	opisuje budowę atomu, oddziaływanie ładunków, zasadę działania elektroskopu i uziemienie
Dobry (4)	wyjaśnia elektryzowanie przepływem elektronów, indukcję elektrostatyczną i zasadę zachowania ładunku
Bardzo dobry (5)	analizuje rozmieszczenie ładunku i przebieg doświadczeń elektrostatycznych, poprawnie stosuje model mikroskopowy
Celujący (6)	samodzielnie wyjaśnia złożone sytuacje elektrostatyczne i projektuje doświadczenie rozstrzygające postawioną hipotezę

4. Prąd elektryczny

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje elementy obwodu, zna pojęcia napięcia, natężenia, oporu, energii i mocy prądu oraz podstawowe zasady bezpieczeństwa
Dostateczny (3)	buduje prosty obwód według schematu, mierzy napięcie i natężenie, stosuje $I=Q/t$, U , I i R w prostych zadaniach
Dobry (4)	stosuje prawo Ohma, oblicza opór, moc i energię elektryczną, analizuje połączenia elementów w typowych obwodach
Bardzo dobry (5)	interpretuje charakterystyki i wyniki pomiarów, wyznacza opór doświadczalnie oraz rozwiązuje wieloetapowe zadania energetyczne
Celujący (6)	samodzielnie projektuje pomiar w obwodzie, ocenia niepewność i bezpieczeństwo oraz analizuje nietypowe układy w granicach programu

5. Magnetyzm i elektromagnetyzm

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje bieguny magnesów i ich oddziaływanie, zna zasadę działania kompasu
Dostateczny (3)	opisuje pole magnetyczne Ziemi, działanie elektromagnesu i wpływ prądu na igłę magnetyczną
Dobry (4)	wyjaśnia działanie elektromagnesu i silnika elektrycznego, analizuje podstawowe doświadczenia magnetyczne
Bardzo dobry (5)	łączy zjawiska elektryczne i magnetyczne, wyjaśnia działanie urządzeń wykorzystujących elektromagnetyzm
Celujący (6)	samodzielnie analizuje i projektuje proste doświadczenia z polem magnetycznym i elektromagnesem, uzasadniając przewidywany wynik

6. Optyka i fale elektromagnetyczne

Ocena	Uczeń:
Dopuszczający (2)	rozpoznaje prostoliniowe rozchodzenie się światła, odbicie, załamanie, soczewki i podstawowe rodzaje fal elektromagnetycznych
Dostateczny (3)	stosuje prawo odbicia jakościowo, konstruuje proste obrazy w zwierciadle płaskim i opisuje rolę soczewek w korekcji wzroku
Dobry (4)	rysuje bieg promieni przez soczewki, opisuje rozszczepienie światła i zastosowania fal elektromagnetycznych
Bardzo dobry (5)	analizuje powstawanie obrazów i zjawisko załamania, łączy własności fal elektromagnetycznych z ich zastosowaniami i bezpieczeństwem
Celujący (6)	samodzielnie rozwiązuje problemy optyczne w granicach programu, interpretuje doświadczenia i krytycznie analizuje materiały źródłowe

8. Umiejętności przekrojowe oceniane w obu klasach

- wyodrębnianie informacji z tekstów, tabel, diagramów, wykresów i schematów;
- rozpoznawanie wielkości istotnych dla analizowanego zjawiska oraz odróżnianie ich od informacji nieistotnych;
- wykonywanie obserwacji, pomiarów i doświadczeń zgodnie z instrukcją, a na wyższych poziomach – samodzielne planowanie ich przebiegu;
- zapisywanie wyników wraz z jednostkami, uwzględnianie niepewności pomiarowej i rozsądne zaokrąglanie wyników;
- przeliczanie jednostek oraz posługiwanie się wielokrotnościami i podwielokrotnościami;
- rozpoznawanie zależności rosnących i malejących, proporcjonalności prostej oraz interpretowanie wykresów;
- stosowanie poprawnego języka fizycznego, argumentowanie i przedstawianie toku rozumowania;

- korzystanie z materiałów źródłowych i zasobów cyfrowych, w tym symulacji i danych pomiarowych, z oceną ich przydatności do rozwiązania problemu.

9. Informowanie ucznia i rodziców oraz dokumentowanie osiągnięć

- Uczeń otrzymuje informację o ocenach i postępach na bieżąco, a rodzice – poprzez dziennik elektroniczny, zebrania i konsultacje.
- Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom na zasadach określonych w statucie szkoły.
- Dokumentację oceniania przechowuje się zgodnie z przepisami prawa, statutem szkoły i zasadami prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania.
- W sprawach nieuregulowanych w niniejszym dokumencie stosuje się statut Zespołu Szkół w Łukawcu oraz powszechnie obowiązujące przepisy prawa oświatowego.

10. Najważniejsze aktualizacje na rok szkolny 2026/2027

- zmieniono rok szkolny z 2025/2026 na 2026/2027;
- uwzględniono etapowe wdrażanie nowej podstawy programowej od 1 września 2026 r. – w roku 2026/2027 nie obejmuje ona jeszcze klas VII–VIII;
- usunięto zapis o ocenie niedostatecznej za brak zadania domowego i dostosowano zasady prac domowych do regulacji obowiązujących od 1 września 2026 r.;
- rozdzielono wymagania na ocenę bardzo dobrą i celującą; ocena celująca nie jest uzależniona od realizacji treści wykraczających poza podstawę programową;
- zastąpiono sformułowanie o „obniżonych kryteriach” dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zasadą indywidualnego dostosowania wymagań i sposobów sprawdzania osiągnięć;
- uporządkowano zasady oceniania tak, aby ocena klasyfikacyjna wynikała z poziomu i postępów w opanowaniu wymagań, a nie z mechanicznego wyliczenia średniej ocen bieżących.

Opracował: Wojciech Halucha